

**A Balatonfüredi erdő (HUBF20034)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Csopak
2016

Készítette:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth u. 16..

Tel: 06-87-555-260 Fax: 06-87-555-261

E-mail: bfnp@bfnp.hu

Web: <https://www.bfnp.hu>

Acrida Természetvédelmi Kutató BT.

8300 Tapolca, Deák F. u. 7.

Tel: 06-20-34-89-345 Fax: 06-88-785-023

E-mail: kenyeres.zol@gmail.com

Felelős tervező

Vers József

Vezető szakértők

Dr. Bauer Norbert

Dr. Kenyeres Zoltán

Vers József

Közreműködő szakértők

Mészáros András

Dr. Nagy Lajos

Simon Pál

Papp Sándor

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	6
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
2. Veszélyeztető tényezők	9
3. Kezelési feladatok meghatározása	12
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	12
3.2. Kezelési javaslatok	12
3.2.1. Élőhelyek kezelése	13
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	31
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	31
3.2.4. Kutatás, monitorozás	32
3.2.5. Mellékletek	33
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	38
3.3.1. Agrártámogatások	38
3.3.2. Pályázatok	39
3.3.3. Egyéb	39
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	39
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	39
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	40
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	41

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Balatonfüredi erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20034
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	3489,62 ha
--------------------------------	------------

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 5130 Boróka (*Juniperus communis*)-formációk fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
- 6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- 6240* Szubpannon sztyeppék
- 8160* Közép-Európa domb- és hegyvidéki mészkő-törmelékletői
- 8210 Mészkősziklás lejtők sziklanövényzettel
- 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
- 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelytípus:

- 6110* Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Atysso-Sedion albi*)
- 9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.3. Jelölő fajok

- Leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*)
- Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)
- Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)
- Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)
- Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)
- Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)
- Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)
- Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
 Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*)
 Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
 Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
 Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)
 Közönséges denevér (*Myotis myotis*)

1.4.4. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
 Skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)
 Píze denevér (*Barbastella barbastellus*)
 Gyászscincér (*Morimus funereus*)

1.5. Érintett települések

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<i>Veszprém megye</i>		
Balatonfüred	1468,83	42,09
Balatonszőlős	177,08	5,07
Csopak	571,96	16,39
Felsőörs	286,26	8,20
Lovas	246,51	7,06
Paloznak	286,43	8,20
Veszprémfajsz	452,52	12,96

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési területbe központi részterületként illeszkedik a Balatonfüredi erdő Természetvédelmi Terület (838,9 ha).

A tervezési területet országos ökológiai hálózati magterület 100,0 %-ban érinti.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Bauer N. és Kenyeres Z. (szerk.)(2002): Balaton-felvidéki Nemzeti Park II. ütem, Természetvédelmi Kezelési Terv, 3. rész, A tervezési terület Balatonfüred, Csopak, Alsóörs, Balatonalmáditól északra elterülő, északról Hidegkút–Veszprémfajsz–Szentkirályszabadja által határolt részei, Bakonyi Természettudományi Múzeum Zirc, 145 oldal (megbízó: Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság)

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Balatonfüred Város településfejlesztési koncepciója [353/2001.(XI.22.) ök. hat.]
- Balatonfüred, településszerkezeti terv (egységes szerkezetben) [97/2004. (III. 25.) hat.]
- Balatonfüred, településszerkezeti terv – módosítás [115/2006. (IV. 20.) hat.]
- Balatonfüred, településszerkezeti terv [174/2012. (VI. 27.) hat.]
- Balatonfüred, településszerkezeti terv módosítás 2013 [117/2013.(IV.25.) hat.]
- Balatonfüred, településszerkezeti - módosítás 2014 - Teljes területre vonatkozó tervlapot tartalmaz [185/2014. (VII. 17.) hat.]
- Balatonfüred, szabályozási terv és HÉSZ - egységes szerkezetben 2014 [18/2004. (VI. 25.) rend.]
- Balatonfüred Város Helyi Építési Szabályrendelete és Szabályozási terve [18/2004.(VI.25.) ök. rend.]
- Balatonfüred, szabályozási terv és helyi építési szabályzat módosítása [13/2006. (IV. 20.) rend.]
- Balatonfüred, szabályozási terv és HÉSZ [38/2012. (VII. 2.) rend.]
- Balatonfüred, szabályozási terv és HÉSZ módosítás 2013 [14/2013.(V.2.) rend.]
- Balatonfüred, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás 2014 - Teljes területre vonatkozó tervlapot tartalmaz [16/2014. (VII. 22.) rend.]
- Balatonszőlős, településszerkezeti terve [62/2005 (VI.29.) hat.]
- Balatonszőlős, szerkezeti terv módosítás [99/2008 (X.15) hat.]
- Balatonszőlős község helyi építési szabályzata és szabályozási terve [6/2005. (VI. 29.) rend.]
- Balatonszőlős, szabályozási terv és HÉSZ - egységes szerkezetben 2013 [6/2005. (VI. 29.) rend.]
- Balatonszőlős, szabályozási terv és helyi építési szabályzat [5/2006. (IV. 27.) rend.]
- Balatonszőlős, szabályozási terv és HÉSZ módosítás [5/2008 (X.20) rend.]
- Balatonszőlős, HÉSZ - módosítás 2013 [6/2013. (VII. 5.) rend.]
- Csopak község településfejlesztési koncepciója [214/2001.(X.18.) ÖKT sz. hat.]
- Csopak 16/2003(11.01.) sz. rendelet (HÉSZ és SZ.T) módosítása [12/2005 (IX. 15.) rend.]
- Csopak Község Településszerkezeti Terve [257/2003.(IX.,23.) Ök. hat.]
- Csopak településszerkezeti tervé módosítás [308/2007 (XI.27.) hat.]
- Csopak Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve [16/2003 (XI. 1.) rend.]
- Csopak 16/2003(11.01.) sz. rendelet (HÉSZ és SZ.T) módosítása [12/2005 (IX. 15.) rend.]
- Felsőörs, településfejlesztési koncepció [119/2002.(07.02.) hat. és 241/2011. (XII. 12.) hat.]
- Felsőörs településszerkezeti terv [209/2004.(12.13.) hat.]
- Felsőörs településszabályozási terv módosítása [3/2004 (III.22.) rend.]
- Felsőörs településszerkezeti terv módosítás [163/2008 (IX.02.) hat.]
- Felsőörs, településszerkezeti terv - módosítás 2011 [78/2011. (V. 2.) hat.]
- Felsőörs, településszerkezeti terv – 2015 [41/2015.(IV.13.) hat.]
- Felsőörs helyi építési szabályzata [14/2003 (IX.26.) rend.]
- Felsőörs HÉSZ és szabályozási terv módosítás [14/2003 (IX.26.) rend.]
- Felsőörs helyi építési szabályzata [26/2003 (XII.19.) rend.]
- Felsőörs HÉSZ és szabályozási terv [28/2004.(12.20.) rend.]
- Felsőörs, helyi építési szabályzat módosítása [10/2007 (IV. 3.) rend.]
- Felsőörs HÉSZ és szabályozási terv módosítás [14/2008 (IX.17.) rend.]
- Felsőörs, szabályozási terv és HÉSZ - 2011 [11/2011.(V. 13.) rend.]
- Felsőörs, HÉSZ - módosítás 2011 [25/2011. (XI. 17.) rend.]
- Felsőörs, szabályozási terv és HÉSZ - egységes szerkezetben 2013 [11/2011.(V. 13.) rend.]
- Felsőörs, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás 2013 [15/2013. (VII. 3.) rend.]
- Felsőörs, HÉSZ és szabályozási terv – 2015 [9/2015.(IV.16) rend.]

Lovas, településszerkezeti terv [64/2006. (VII. 10.) hat.]
Lovas, településszerkezeti terv [1/2012. (III. 2.) hat.]
Lovas, településszerkezeti terv - módosítás 2014 [115/2014. (IX. 1.) hat.]
Lovas, szabályozási terv és helyi építési szabályzat [4/2006. (VIII. 1.) rend.]
Lovas, szabályozási terv és HÉSZ [1/2012. (III. 2.) rend.]
Lovas, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás 2014 [10/2014. (IX. 2.) rend.]
Lovas, szabályozási terv és HÉSZ - módosítás 2014 [11/2014. (IX. 2.) rend.]
Paloznak, településrendezési terv [3/1999 (III.25.) rend.]
Paloznak, településszerkezeti terv [1/2005. (VI.01.) hat.]
Paloznak, településszerkezeti terv [1/2006 (I.19.) hat.]
Paloznak, településrendezési terv [3/1999 (III.25.) rend.]
Paloznak, szabályozási terv és helyi építési szabályzat [1/2006. (I. 20.) rend.]
Veszprémfajszi településszerkezeti terve [74/2005 (X. 26.) hat.]
Veszprémfajszi Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve [11/2005 (XI. 3.) rend.]

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A Balatonfüredi Erdőtervezési földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről lezárult. A Körzetterv Körzet erdőtervének készítése az Országos Erdőállomány Adattáron átvezetésre került. Az új körzeti erdőterv hatálybalépésének ideje: 2016. január 1.

A körzeti erdőtervezés az egyeztetési folyamatok mentén figyelembe veszi, és előzetes hatásbecsléssel értékeli a körzeti erdőterv NATURA területeket érő hatásait, így az erdőgazdálkodás alapját képező erdőterv határozat kielégíti a 275/2004 (X.8.) Korm. rendelet előírásait.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A tervezési területre vonatkozóan az V/1. Bakony-Vértes Vadgazdálkodási Körzet Vadgazdálkodási Terve az irányadó. A területen a vadgazdálkodást az Öreg-tölgy Vadásztársaság, a Balatonfüred és környéke Földtulajdonosi Közösség, a Tótvázsony és környéke Földtulajdonosi Közösség, valamint az Újkuti Vadásztársaság a 10 éves vadgazdálkodási üzemterve (hatályos 2007. március 1. – 2017. február 28.) értelmében jogosult végezni.

1.7.5. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési terület a 4-2. Balaton közvetlen vízyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik (vízyűjtő-gazdálkodási terv: 2010. április, az új terv jelenleg egyeztetés alatt).

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kicsi	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A területen belül ható veszélyeztető tényezők				
A04.03	Pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	L	5	Szubpannon sztyeppeket (6240*) veszélyezteteti – avarosodásuk és cserjésedésük által.
B02.03.	Erdei aljnövényzet eltávolítása	L	10	A mageredetű felújítással jellemezhető pannon cseres- tölgyeseket (91M0) veszélyezteteti – homogenizálódásuk által.
B02.02	Nevelővágások és egyéb tisztítások	H	50	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*), a Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulus</i> -szal (91G0*) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) fajszerkezetének megváltoztatása által, amelyet a fafajok és egyedek szelektálásával kapcsolatos erdőgazdálkodási gyakorlat idéz elő.
B02.03.	Erdei aljnövényzet eltávolítása	L	10	A felújítás alatt álló erdőterületeken tapasztalható általános gyakorlat miatt a pannon cseres-tölgyeseket (91M0) és pannon gyertyános-tölgyeseket (*91G0) veszélyezteteti – fajösszetételük egyszerűsítése által. A faj szintű értékek közül a csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) és a sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>) esetében tekinthető veszélyeztető tényezőnek.
B02.05.	Extenzív faanyag-kitermelés (holt faanyag és idős fák területen hagyásával)	L	50	A felújítás alatt álló erdőterületeken tapasztalható általános gyakorlat miatt a pannon cseres-tölgyeseket (91M0) és pannon gyertyános-tölgyeseket (*91G0) veszélyezteteti – fajösszetételük egyszerűsítése által.
D01.01	Ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	L	10	Az illegális technikai sportokhoz és az intenzív turizmushoz kötődő veszélyeztető tényező, a jelölő élőhelyekre és fajokra érdemi hatást nem gyakorol.

F03.01.01	Vadak károkozása (túltartott vadállomány)	L	10	A növényzet és a talajfelszín fizikai károsításán keresztül főképp a szubpannon sztyeppék (6240*) és pannon molyhos tölgyesek (*91H0) élőhelyeket veszélyeztet. A jelölő fajok közül a fenti okokból elsősorban a leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) esetében tekinthető veszélyeztető tényezőnek.
G01.02.	Túrázás, lovaglás és nem gépesített járművel végzett tevékenység	L	10	Az ilyen típusú taposás és az annak eredményeként létrejövő eróziós veszély főképp Balatonfüreden és környékén meghatározó idegenforgalom számos célpontja (kilátók, vadspark, erdei tornapálya, források, bográcsozó helyek) miatt van jelen, de a jelölő élőhelyekre és fajokra számottevő nyomást nem gyakorol.
G01.03.01	Hagyományos gépjárművel végzett tevékenység	M	1	Felszínbolygatás és az annak eredményeként létrejövő erózió keresztül elsősorban a szubpannon sztyeppék (6240*) élőhely előfordulásait veszélyezteti.
G01.03.02	Terepjárával végzett tevékenység	M	5	A tevékenységből fakadóan kialakuló keréknyomok teljesen növénytelen felszíneket alakítanak ki, melyek mentén a vékony redzina erodálódik. Ez elsősorban a szubpannon sztyeppéket (6240*) veszélyezteti, de zavaró hatása a jelölő növényfajok [leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) és magyar gurgolya (<i>Seseli leucospermum</i>)], valamint más érzékeny szárazgyepi fajok esetében is jelentős lehet.
G02.06.	Kalandpark	M	1	A Nosztori pihenőnél kialakított kalandpark főként a nem Natura 2000 gyepekre káros hatású, a fokozódó taposás és a nem megfelelő gyepterápia miatt.
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	1	A bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) terjedése Balatonfüred térségében a szubpannon sztyeppéket (6240*), a pannon sziklagyepeket (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) és a pannon molyhos tölgyeseket (91H0*) veszélyezteti.
A területre kívülről ható veszélyeztető tényezők				
E03.03	Inert hulladék	L	1	Különböző degradációs hatásokon keresztül a lakott területek közelében előforduló szubpannon sztyeppéket (6240*) és pannon sziklagyepeket (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) veszélyezteti.

H05.01	Lakossági szilárd hulladék	L	1	Különfél degradációs hatásokon keresztül a lakott területek közelében előforduló szubpannon sztyeppéket (6240*) és pannon sziklagyepeket (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) veszélyezteti.
M01.02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés	M	5	Az élőhelyek mikroklímájának megváltoztatásán keresztül a pannon gyertyános-tölgyesek (91G0*), a faj szintű értékek közül pedig a díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>), a lápi tarkalepke (<i>Euphydryas aurinia</i>) és a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) állományait veszélyezteti.
E01.01	Folyamatos városiasodás	L	10	A településekkel érintkező határterületek folyamatos terhelése tapasztalható, hosszú távon valamennyi jelölő élőhely és faj természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatású.
E 01.03	Diszperz (tanyasias) emberi jelenlét	L	10	Az egykori zártkertek, szőlőhegyek területével határosan tapasztalható, hosszú távon valamennyi jelölő élőhely és faj természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatású.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

- A területen található erdőssztyepp vegetációs mozaikok, pannon sziklagyeppek (6190), szubpannon sztyeppék (6240*), valamint a hozzájuk köthető növény- és állatvilág kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, a gyepfoltok szükség szerinti extenzív legeltetésével, a cserjék mechanikai irtásával és az invaziós növényfajok terjedésének megakadályozásával.
- Az őshonos fafajokból álló erdőkben a folyamatos erdőborítást biztosító erdőhasználati módok bevezetése.
- A pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel (91H0*), a pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal (91G0*), valamint a pannon cseres-tölgyesek (91M0), kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása és fejlesztése, különösen az idős állományrészek, faegyedek, valamint holt faanyag mennyiségének növelésével.

További célkitűzések:

- Az erdőgazdálkodás során az erdőszegélyek, illetve az erdők cserjeszintjének kímélete, elsődlegesen a nem vágásos üzemmódú erdők tekintetében.
- A területen előforduló xilofág rovarfajok (nagy hőscincér, szarvasbogár) és a denevérfajok állományainak fennmaradása érdekében a csúcsszáradt faegyedek, odvas fák kímélete szükséges.
- A terület technikai sportokkal, turizmussal történő károsításának mérséklése és fokozatos megszüntetése.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

Az előírások megfogalmazása a Natura 2000 terület kijelölésének alapját szolgáló élőhelyek és fajok védelmi és állomány-megerősítési szempontjainak, valamint a gazdálkodói érdekeknek az együttes figyelembevételével történt.

A javaslatok rendszere a kezelési egységekhez kapcsolt. A kezelési egységek élőhelyi alapon, aktuális Á-NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) térkép foltjaihoz kötötten kerültek meghatározásra. Ez utóbbi zömmel művelési ág szerinti azonosságot is jelent. Azok az élőhelyfoltok, melyekhez azonos kezelési javaslatok rendelendők egy kezelési egységbe kerültek. Ez gyepes esetében 4, erdők esetében 4, szántók esetében 1 kezelési egység meghatározását jelenti. A tervezés alapjaként kezelt élőhelyfoltokat kölcsönösen megfeleltettük a helyrajzi nyilvántartással és a MePAR-blokkrendszerrel. Az egyes kezelési egységekhez tartozó helyrajzi számok listáját és MePAR-blokk kódokat a 3.2.5. b. pont táblázata, a helyrajzi szám szintű keresést biztosító részletes táblázatot az elektronikus melléklet tartalmazza.

A kezelési egységekhez kötött intézkedések két szinten kerültek meghatározásra. (1) A jogszabályban megadott módon, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok közé csak olyan intézkedések kerültek, melyeket – művelési ágtól függően – a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az érvényben lévő erdőterv rendelet, a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), vagy a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmaz. (2) A támogatási rendszerbe illeszthető speciális kezelési módok és előírás-javaslatok közé kerültek a természetvédelmi célkitűzéseket kiemelt mértékben szolgáló, önkéntes vállaláson alapuló, támogatást magával vonó előírás-javaslatok.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján jelen fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések

A jelen fenntartási terv céljainak elérését nem veszélyeztető, jogszerű, ill. jogerősen engedélyezett tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

A tervezési területen olyan beruházás, mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza nem végezhető.

Művelési ág megváltoztatása nem javasolt.

Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése nem javasolt.

A tervezési területtel érintkező bányatelek tervezési területet érintő horizontális bővítése, újabb bányatelek létesítése nem kívánatos.

Új tervezésű elektromos vezetékek tervezése során előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását.

A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizált, vagy burkolttá alakítása nem kívánatos. Kivételt képez a kíméletes erdőgazdálkodás érdekében történő szállítópálya fejlesztése, bővítése.

Források és vízfeltörési helyek térségében biztosítani kell a mésztufa képződmények, valamint az azokon előforduló vegetáció védelmét.

A tervezési terület szabadon látogatható, de annak gyepterületein közösségi, vagy tömegsport-esemény rendezése, valamint technikai jellegű sporttevékenység (különös tekintettel a crossmotorozásra) folytatása nem kívánatos.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

1. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE1

(b) Kezelési egység meghatározása: Kiemelkedően értékes sziklai gyepek és molyhos tölgyesekkel mozaikoló szárazgyepek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: G2 Mészkedvelő nyílt sziklagyepek; H2 Felnyíló mészkedvelő lejtő és törmelékgyepek; H2×H3a Felnyíló mészkedvelő lejtő és törmelékgyepek, köves talajú lejtősztyepek mozaikja; H2×H3a×OC×P2b Felnyíló mészkedvelő lejtő és törmelékgyepek, köves talajú lejtősztyepek, jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; H3a×OC×P2b Köves talajú lejtősztyepek, jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6240* Szubpannon sztyeppék; 6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében kerülni kell mindenféle beavatkozást, beleértve a gyeptermés vagy a faállomány bármilyen használatát, kivéve a kifejezetten az élőhelyek fennmaradását elősegítő munkákat, illetve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Felületvesztés nem megengedett (GY01)
- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani (GY21)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet (GY24)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)

- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani. (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34)
- Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, pannon molyhos tölgyes bokorerdőkkel mozaikoló pannon sziklagyeppek (6190) védelme érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják. A 3.1. pont alatt szereplő további célok között szerepel a területek legeltetése, ez azonban erre a kezelési egységre nem vonatkozik: itt szükséges a legeltetés és a kaszálás tiltása (GY21 előírás-javaslat) a döntően dolomit és mészkő alapkőzetben kialakult élőhelyek, valamint a jelölő fajként szereplő leánykökörücsin (*Pulsatilla grandis*) és magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*) állományainak megőrzése érdekében. A cserjeirtások időbeli korlátozását (GY29) a területen előforduló védett, illetve közösségi jelentőségű madárfajok – például a tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*) - állományának fenntartása érdekében javasoljuk.

2. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE2

(b) Kezelési egység meghatározása: Száraz és félszáraz legelők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: H3a×OC Köves talajú lejtősztyepek, jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek mozaikja; H3a×OC×P2b Köves talajú lejtősztyepek, jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; L2a×P2b×OC Cseres-kocsánytalan tölgyesek, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek mozaikja; L2a×P8 Cseres-kocsánytalan tölgyesek és vágásterületek mozaikja; L2a×P8×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek; OC×H3a×P2b×S4 Jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek, köves talajú lejtősztyepek, galagonyás-kökényes-borókás

száraz cserjések és erdei- és feketefenyvesek mozaikja; OC×P2b Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek és galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések mozaikja; OC×S4 Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek, erdei- és feketefenyvesek mozaikja; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; RB×P2a Puhafás pionír és jellegtelen erdők és üde és nedves cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6240* Szubpannon sztyeppék; 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági gazdasági hasznosítása javasolt, mivel a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza. Bizonyos önkéntesen vállalható előírás-javaslatok esetén a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos véleménye alapján történhet (GY24)
- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani. (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket lábon állva kell vegyszeres kezelésben részesíteni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) kell elvégezni (GY34)

- A legeltetési sűrűséget a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY44)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő szubpannon sztyeppék (6240*) védelme érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják. A területek extenzív legeltetése hozzájárul az élőhely fenntartásához, lassítja, illetve megakadályozza a cserjésedést. Szükséges ugyanakkor a legeltetés korlátozása a viszonylag gyenge hozamú gyepek túllegeltetésének elkerülése érdekében. Az időszakos cserjeirtás elvégzésére a fentiekkel együtt is szükség lehet, azonban a terület fajgazdagságának megtartása érdekében annak szigorú – az előírás javaslatokban részletezett – szakmai irányításával és ellenőrzésével – különös tekintettel a borókás formációk védelme érdekében. A kezelési egységben található gyepek égetése az itt élő jelölő fajok – pl.: lápi tarkalepke (*Euphydrias aurinia*) – állományának megőrzése miatt csak fokozott szakmai felügyelet mellett lehetséges, illetve a faj előfordulási helyein mind a spontán, mind pedig a kezelési célú égést/égetést kerülni kell. A szórók és vadetetőhelyek működtetése esetén azok környékén a gyeper jelentős túlhasználata, taposása, és ezek következményeként gyomosodása kezdődik meg, ezért javasoljuk a VA01 kódszámú javaslat betartását. Az erdőtervi területen található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé.

3. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE3

(b) Kezelési egység meghatározása: Jellegtelen, másodlagos gyepek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNER élőhelyek: D34 Mocsárrétek; OB Jellegtelen üde gyepek és magaskórósok; RB×P2a×OB Puhafás pionír és jellegtelen erdők, üde cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági gazdasági hasznosítása javasolt, mivel az a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett (GY02)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY18)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet (GY24)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha (GY42)
- Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható (GY57)
- A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani (GY99)
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani (GY103)
- Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező (GY105)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kaszálók fajgazdag élőhelyeinek hosszú távú megőrzését, fenntartását szolgálják. Az ajánlások lehetővé teszik a legeltetést is, ez a legtöbb területrész vonatkozásában a sarjú legeltetését jelenti.

4. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE4

(b) Kezelési egység meghatározása: Magassásos rétek, patakmenti magaskórósok, spontán kialakult fűz –és nyárligetek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: B5 Nem zsombékoló magassásrétek; RB×P2a Puhafás pionír és jellegtelen erdők és üde és nedves cserjések mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területek gazdasági hasznosítása nem folyik, fenntartásuk nem igényel beavatkozást.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani (GY21)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A javaslatok a kezelési egység területén található vizes élőhelyek, források és környezetének fenntartása érdekében, elsősorban az ott élő kétéltű- és hüllőfajok, valamint az ott költő madárfajok érdekében készültek. A kezelési egységben található természetes bokorfüzesek és

puhafás ligetek nem igényelnek kezelést, illetve kezelésük veszélyeztetné az ott található védett és fokozottan védett fajokat.

5. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE5

(b) Kezelési egység meghatározása: Szélsőséges termőhelyeken álló molyhos tölgyesek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: M1 Molyhos tölgyes bokorerdők; M1×H4×H2 Molyhos tölgyes bokorerdők, erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok és felnyíló mészkedvelő lejtő és törmelékgyepek mozaikja; M1×L1 Molyhos tölgyes bokorerdők, mész- és melegkedvelő tölgyesek mozaikja; L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek; L1×S4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek valamint ültetett erdei- és feketefenyvesek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel; 6110* Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Atyso-Sedion albi*); 6240* Szubpannon sztyeppék.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében kerülni kell mindenféle beavatkozást, beleértve a faállomány bárminemű használatát, kivéve a kifejezetten az élőhelyek fennmaradását elősegítő munkákat, illetve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását. Biztosítani kell a folyamatos erdőborítást, őshonos fafajok esetében az egészségügyi fakitermelés is mellőzendő.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet. A gyepterületfoltokra a művelési ág megváltoztatásáig a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)

- Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Őshonos fafajú állományok véghasználatára során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészetben belül csak kötélpálya, facsúszda, lófogat, állati erővel vont közelítő kerékpár, szán vagy a rakomány emelve történő közelítésére alkalmas más eszköz használata (E42)
- Talajvédelmi rendeltetésű és felnyíló (erdőössztyepp jellegű) erdők esetében a felújítás során a táj- és termőhelyhonos fafajok tuskó- és gyökérsarj eredetű újulatának megőrzése (E61)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01)
- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Meghatározott erdőrészetekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)
- A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető (VA03)

A jelenleg gyeppel művelési ágú területekre a KE1 kezelési egységben megfogalmazott előírás-javaslatok érvényesítendőek.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kis gazdasági jelentőségű, ugyanakkor rendkívül sérülékeny, nehezen megújuló, de kimagasló természetvédelmi értékű élőhelyek. A kezelési egységben található faállományok mesterségesen nem újíthatók fel, természetes felújulásuk is igen hosszú, évtizedeket igénybe vevő folyamat lenne. A hasznosítással járó beavatkozások a terület igen gazdag és ugyanakkor értékes lágyszárú növényzetét, talaját veszélyeztetnék, ezért kerülendők. Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését is [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*)]. Az igen sérülékeny élőhelyen kerülendő a nagyvadállomány koncentrációja, ezért szerepel a szóró, vadetető létesítésének tilalmára vonatkozó javaslat.

6. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE6

(b) Kezelési egység meghatározása: Mész- és melegkedvelő tölgyesek, cseres kocsánytalan tölgyesek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: J5×RB Égerligetek, puhafás pionír és jellegtelen erdők mozaikja; K2×J5×RB Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, égerligetek és puhafás pionír és jellegtelen erdők mozaikja; K2×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; K2×RC×S1 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és ültetett akácok mozaikja; K2×RC×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és erdei- és feketefenyvesek mozaikja; K2×RD Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, tájidegen fafajokkal elegyes jellegtelen erdők és ültetvények mozaikja; L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek; L1×P8×RC Mész- és melegkedvelő tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L1×RC Mész- és melegkedvelő tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L1×RC×P2b×S4 Mész- és melegkedvelő tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és erdei- és feketefenyvesek mozaikja; L1×S4×L2a Mész- és melegkedvelő tölgyesek, erdei- és feketefenyvesek és cseres-kocsánytalan tölgyesek mozaikja; L2a×P8 Cseres-kocsánytalan tölgyesek és vágásterületek mozaikja; L2a×P8×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek, vágásterületek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L2a×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L2a×RC×P2b×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések, erdei- és feketefenyvesek mozaikja; L2a×RC×S1 Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és ültetett akácok mozaikja; L2a×RC×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, erdei- és feketefenyvesek mozaikja; L2a×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek, erdei- és feketefenyvesek mozaikja; P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; P45×L2a×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; RC Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők; S4 Erdei- és feketefenyvesek.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91M0 Pannon cseres-tölgyesek; 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel; 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris

(*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*); 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a kíméletes, folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak az itt előforduló – jelenlegi állapotukban is magas természeti értéket képviselő – élőhelyek és fajok megőrzése érdekében. A jelenleg homogén korösszetételű erdőállományok esetében a gazdálkodás során javasolt a mozaikosan változatos koreloszlás és ezáltal változatos térszerkezet kialakítása, így egyszerre biztosítható az erdőállományok magasabb hozama, jobb egészségi állapota és állékonysága, valamint fajgazdagsága is.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A vonatkozó előírásokat az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet tervei és üzemtervei (ld. 1.7.3.), valamint a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról) tartalmazzák.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése (E35)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A mikroélőhelyek fenntartása (E39)
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása (E57)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)

- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, változatos erdei élőhelyek és az ott előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A kezelési egység területén többségében értékes, természetközeli fajkészletű és jó természetességi állapotú erdőállományok találhatók, melyek kíméletes használata esetén a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a védett, fokozottan védett fajok fennmaradása biztosított. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. A felújítógátások során szükséges a megfelelő méretű mikroélőhelyek háborítatlan visszahagyása, hogy ezekből az élőhely a teljes területen helyre tudjon állni a fiatal erdő növekedése során, fajkészlete ezekből visszatelepülhessen. A területen élő védett, fokozottan védett illetve közösségi jelentőségű állatfajok fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas illetve holt fa visszahagyása [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*)]. A kisebb területfoltokon jelenlévő akác továbbterjedését javasoljuk megakadályozni. Javasoljuk elősegíteni a telepített erdei- és feketefenyvesek spontán átalakulását őshonos fajokból álló állományokká. A nagyvadállomány megfelelő szintjének tartása illetve beállítása fontos tényezője a közösségi jelentőségű élőhelyek hosszú távú fenntartásának, ezért szerepel a javaslatok között az erre vonatkozó is.

7. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE7

(b) Kezelési egység meghatározása: Patak völgyek gyertyános-tölgyesei, törmelékletjtő- és szurdokerdei (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: J5×RB Égerligetek, puhafás pionír és jellegtelen erdők mozaikja; K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek; K2×J5×RB Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, égerligetek és puhafás pionír és jellegtelen erdők mozaikja; K2×RC Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; K2×RC×S1 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és ültetett akácok mozaikja; K2×RC×S4 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők és erdei- és feketefenyvesek mozaikja; LY2×LY4 Törmeléklejtő-erdők és tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők; LY2×LY4×S4 Törmeléklejtő-erdők és tölgyes jellegű sziklaerdők, tetőerdők, valamint erdei- és feketefenyvesek mozaikja; RB×P2a Puhafás pionír és jellegtelen erdők üde és nedves cserjések mozaikja; S2 Nemes nyárasok; S2×RB Nemes nyárasok, puhafás pionír és jellegtelen erdők mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön; 9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői; 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*); 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a kíméletes, folytonos erdőborítást biztosító erdőművelés javasolt az itt előforduló – jelenlegi állapotukban igen magas természeti értéket képviselő – élőhelyek és fajok fennmaradása érdekében. A gazdálkodás során elsődleges szempont az erdőállományok természetességének javítása, és ezen keresztül hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. A kezelési egységben található élőhelyek a klímaváltozás miatt kiemelten veszélyeztetettek, fennmaradásuk érdekében szükséges a folyamatos erdőborítás, sziklai élőhelyek, törmeléklejtők esetében a teljes bolygatlanság biztosítása, továbbá a völgytalpi vízfolyások folyamatos ökológiai vízkészletének biztosítása. Az élőhelyek fajgazdagságának fenntartása érdekében az álló- és fekvő holt fa arányát javasoljuk növelni, a gazdálkodás során pedig kiemelt figyelmet kell fordítani a talaj védelmére.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A vonatkozó előírásokat az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet tervei és üzemtervei (ld. 1.7.3.), valamint a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról) tartalmazzák.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, száralag vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)

- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése (E35)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A mikroélőhelyek fenntartása (E39)
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása (E57)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, változatos erdei élőhelyek és az ott előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A kezelési egység területén többségében értékes, természetközeli fajkészletű és jó természetességi állapotú erdőállományok találhatóak, melyek kíméletes

használata esetén a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a védett, fokozottan védett fajok fennmaradása biztosított. Ugyanakkor kiemelt jelentőségű a folyamatos erdőborítás, a változatos kor- és fafajösszetétel, ezen keresztül a változatos térszerkezet biztosítása. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. Egyes állományokban indokolt lehet a teljes érintetlenség biztosítása. A területen élő védett, fokozottan védett illetve közösségi jelentőségű állatfajok fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas illetve holt fa visszahagyása [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*)].

8. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE8

(b) Kezelési egység meghatározása: Egykori legelőerdők, fás legelők területén kialakult értékes, vegyeskorú erdők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek; L2a×RC Cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; L2a×RC×S4 Cseres-kocsánytalan tölgyesek, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, erdei- és feketefenyvesek mozaikja; P45×L2a×RC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek, cseres-kocsánytalan tölgyesek és őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők mozaikja; P45×P2b×OC Fás legelők, fás kaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek valamint galagonyás-kökényesborókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 91M0 Pannon cseres-tölgyesek.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó erdők változatos kor- és fafajösszetételű, helyenként a természetes erdőket megközelítő térszerkezetű, igen fajgazdag és értékes élőhelyek. A gazdálkodás során fontos megőrizni ezt az adottságot, javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító szálaló üzemmód alkalmazása, valamint az idős faegyedek, illetve a holtfa magas arányának megtartása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat az erdőterv tartalmazza, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása (E22)
- Őshonos fafajú állományok véghasználatá során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- Talajvédelmi rendeltetésű és felnyíló (erdőssztyepp jellegű) erdők esetében a felújítás során a táj- és termőhelyhonos fafajok tuskó- és gyökérsarj eredetű újulatának megőrzése (E61)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják (E75)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A Natura 2000 elsődleges rendeltetés átvezetése a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében (E01)
- A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, szálaló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag közelítése csak fagyott vagy száraz talajon (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén az élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés tárgykörébe tartozóan szükséges volna a Veszprémfajsi „legelőerdő” mint kiemelt gazdálkodástörténeti részterület rekonstrukciója.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a kezelési egységben található változatos korosztály-összetételű és kedvező térszerkezetű erdők igen kedvező természeti állapotának megőrzését szolgálják. az idős fákat is tartalmazó területen számos közösségi jelentőségű rovar és emlősfaj jelenléte indokolja a holt fa magas arányának biztosítását [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*)].

9. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE9

(b) Kezelési egység meghatározása: Szántók, vadföldek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNER élőhelyek: OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek; T1 Egyéves nagyüzemi szántóföldi kultúrák, vadföld.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben szántóföldi művelés, illetve gyümölcsstermesztés folyik, mely nem veszélyezteti a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeket. Művelési ág megváltoztatása szántóból gyepre támogatható. A szántóföldi művelés során szükséges a szomszédos élőhelyeken előforduló jelölő fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vétele.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Jelenleg nincsenek érvényben Natura 2000 területen található szántókra vonatkozó kötelező előírások.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni (SZ09)
- A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni (SZ15)
- Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyepek kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők (SZ67)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok azt szolgálják, hogy a zárványként értékesebb élőhelyek közé ékelődő, intenzívebben kezelt területeken folyó gazdálkodás a lehető legkisebb mértékben veszélyeztesse a környező élőhelyek életközösségeit.

10. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE10

(b) Kezelési egység meghatározása: Bányák, utak, roncsolt felszínek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: P2b×OC Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; U11 Út- és vasúthálózat; U6×P2b×OC Nyitott bányafelületek, galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja; U6 Nyitott bányafelületek; U4 Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók; U11×OC Út- és vasúthálózat és jellegtelen száraz-félszáraz gyepek mozaikja.

Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincs érintett Natura 2000-es élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az általános részben megtalálhatókon túl további kötelezően betartandó előírások nincsenek.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslatokat nem tettünk.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés nincs tervezve.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Élőhelyrekonstrukcióra nem teszünk javaslatot. Élőhelyfejlesztés elsősorban a KE5, illetve KE6 kezelési egységben javasolható. Az erdők hasznosítása során a folyamatos erdőborítást biztosító módszerek mind nagyobb arányban történő alkalmazásával jelentősen növelhető lenne az erdőállomány fajgazdagsága, természetessége és természeti értéke, a Natura 2000-es jelölő élőhelyek állapota.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Intézkedéseket a „C” reprezentativitású fajokkal kapcsolatban fogalmaztunk meg.

Leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*)

Állományainak megőrzése a faj élőhelyeinek megőrzésével biztosítható. Legfőbb potenciális veszélyeztető tényezőnek a túlzott legeltetés és taposás számít.

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

A faj megőrzése élőhelyének megőrzésével biztosítható. A kevésbé veszélyeztetett lepkefajok közé tartozik. Hernyói ősszel főleg árvacsalán vagy csalán, tavasszal többnyire szeder, vagy málna leveleken táplálkoznak, ezért a fajvédelmi szempontból fontos az erdei alj- és szegélynövényzet legalább mozaikos megtartása.

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

A faj összetett fejlődésmenete miatt állományai fokozottan érzékenyek az élőhelyek megváltozására. Magyarországon a kartszbokorerdei ökotípusának állományai sok helyütt visszaszorulóban vannak. Elsősorban a túltartott vadállomány, intenzív taposás vezethet lokális eltűnéséhez.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

A faj elsősorban üde gyepekhez kötődik, ezért állományait főképp az élőhelyének vízellátottságát, növényzetszerkezetét befolyásoló hatások (lecsapolás, kiszáritás, intenzív gazdálkodás, intenzív területkezelés) veszélyeztetik – fajvédelmi szempontból ezek elkerülendőek.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Fajvédelme elsődlegesen élőhely-megőrzéssel, a lárvák fő táplálkozási helyét jelentő kökény (*Prunus spinosa*) és galagonya fajok (*Crataegus* spp.) egyedeinek megtartásával biztosítható.

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) és Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

A fajok állományainak védelmét a vegyes korú erdőrészek fenntartása, tarvágások mellőzése, idős faegyedek kímélete, sérült és kidőlt fák helyszínen hagyása biztosíthatja.

Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)

A faj védelme szempontjából kiemelten fontos a lábónálló és/vagy elfekvő holt faanyag megtartása az erdőterületeken.

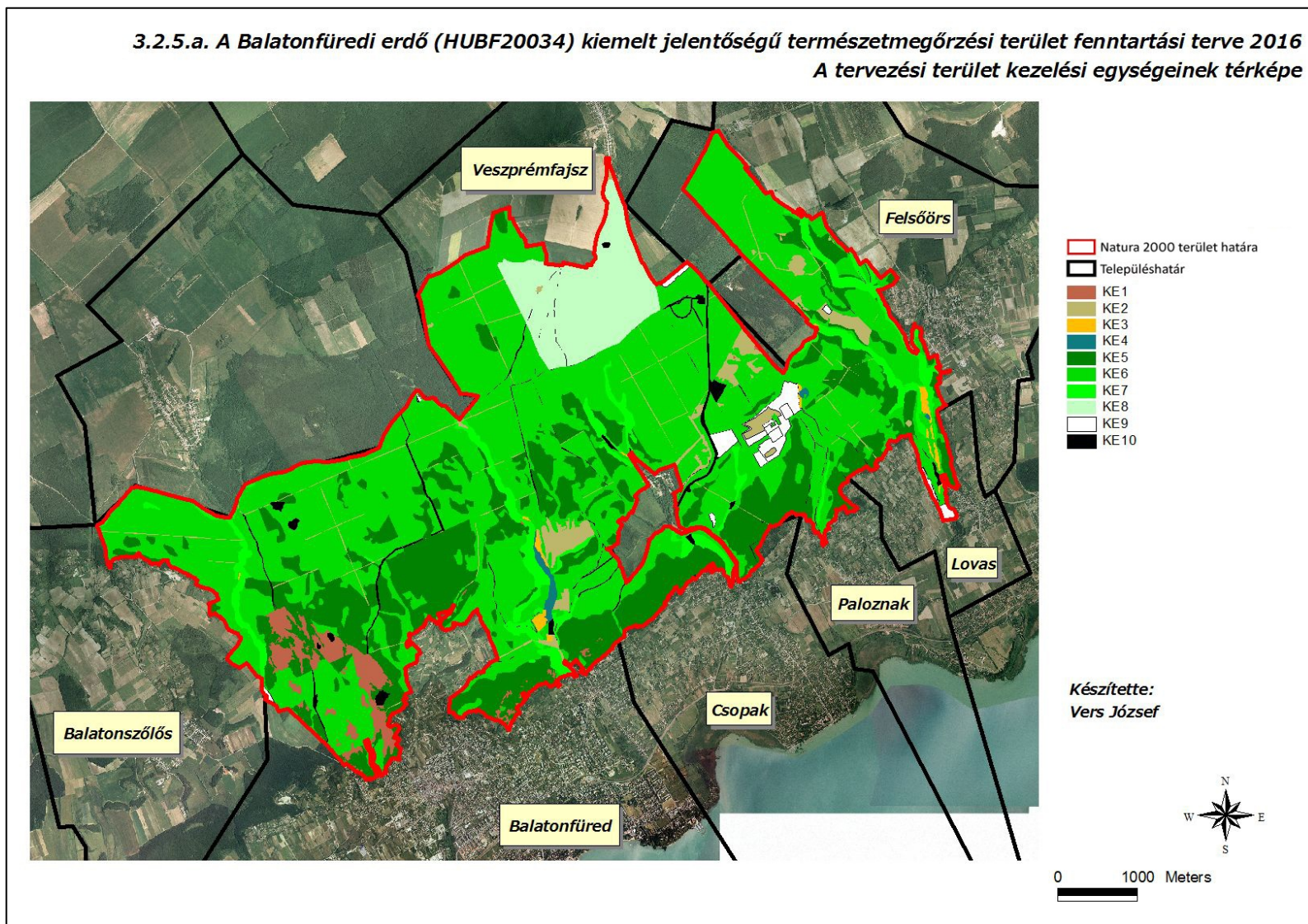
3.2.4. *Kutatás, monitorozás*

A közösségi jelentőségű élőhelytípusok Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) alapján végzett monitorozása javasolt. Indokolt volna a jelölő fajok közül a leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), a magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*), a csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), a díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*), a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*), a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*) és a hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*) állományméretének rendszeres nyomon követése – hároméves gyakorisággal, a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) mintavételi módszertana, ill. a Bauer (2008) által javasolt módszer szerint. A tervezési területhez tartozó új mintavételi hely felvételét az országos monitorozó program mintavételi helyei közé nem javasoljuk.

3.2.5. Mellékletek

3.2.5.a. A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5. b. A kezelési egységekhez kötött intézkedések hrsz és MePAR megfeleltetése

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett MEPAR-blokkok
KE1	Balatonfüred 0128; 0131/1; 0131/2; 0131/3; 0131/4; 0131/5; 0132/2; 0134; 0136; 0137/1; 0137/3; 0139/12; 0139/15; 0139/2; 0139/3; 0139/6; 0139/7; 0146/6; 0150/1; 0150/1-6; 0152/2; 0155; 0156; 0186/6; 0187/1; 0188/1; 0188/11-12; 0188/17; 0188/18; 0189/2; 0189/5; 0190/1; 0190/8; 148/1; 148/5; 148/10; Paloznak 0978; 0993	X02TT-R-12; XEYCY-E-12; XHYCJ-H-12; XJVYJ-2-12; XK7RJ-7-12; XM8TT-M-12; XMA0T-V-12; XX40R-X-12; XYFTT-6-12; XYLDT-W-12; XYR6T-V-12
KE2	Balatonfüred 0140/1; 0142/1; 0142/3; 0142/4; 0142/5; 0146/6; 0148/13; 0152/2; 0156; 0157; 0169/1; 0170/1; 0170/2; 0174/2; 0175; 0176; 0177/2; 0178/2; 0183; 0185/10-16; 0186/4; 0190/8; 0190/10-12; 0190/14; 0190/16; 0190/17; 0190/19; 0190/27-30; 0190/35; 0190/7-8; Balatonszőlős 053/3; Csopak 050/5; 055/1; 060; 064; 072/2; 073/1-16; 073/18; 094/3; 096; Felsőörs 0109/1; 084/1; 085/12-15; 085/33; Lovas 071/3; 073/6; 076/1; 076/3; 076/4; 086/1; 087; 089; 091; Paloznak 0905; 0914; 0932; 0933; 0935-0938; 0940-0947; 0978; 0979; 0981; 0983; 0984; 0990; 0993; 0994/2; 0996; 0998; Veszprémfajsza 074/1; 074/2; 047/11; 076; 077; 079/1; 080; 081	X02TT-R-12; X02TU-T-12; X040Q-X-12; X08TT-Y-12; X1LDT-X-12; X77LQ-W-12; X7J0Q-L-12; X7Q0Q-T-12; X8ELR-6-12; X8LDQ-4-12; X9LDR-6-12; XAVTR-W-12; XD2TR-5-12; XD7LR-4-12; XDFTR-K-12; XDTDR-H-12; XDULR-Q-12; XDY6Q-E-12; XEYCY-E-12; XF0KJ-N-12; XF56Q-N-12; XF6DQ-W-12; XF7LQ-5-12; XF8TQ-D-12; XFDDQ-4-12; XFNTR-U-12; XH6DQ-X-12; XH6KJ-W-12; XK0KJ-R-12; XK6KJ-Y-12; XK7RJ-7-12; XW2TR-N-12; XWK6R-K-12; XX2TR-P-12; XX40R-X-12; X56R-6-12; XX6DR-E-12; XYELT-X-12; XYFTT-6-12
KE3	Balatonfüred 0158/4-5; 0169/1; 0169/9; 0169/33; 0171/19; Balatonszőlős 053/3; Csopak 064; 065/4; Felsőörs 0109/1; 085/10-29; 085/31; 085/3-6; 085/10; 085/36-42; Lovas 036/15-17; 042/2-3; 044/2; 047/2-6; 079; Paloznak 0960-0973	X02TT-R-12; X08TT-Y-12; XAVTR-W-12; XD2TR-5-12; XD7LR-4-12; XE6DR-W-12; XF7LQ-5-12; XKELR-H-12; XW0DT-7-12; XW1LT-F-12
KE4	Balatonfüred 0169/9-27; 0171/3-17; 0171/19; Felsőörs 085/16-21; Lovas 086/1; Paloznak 0964-0968; 0975; 0978	X02TT-R-12; XD2TR-5-12; XD7LR-4-12
KE5	Balatonfüred 0128; 0131/1; 0131/2; 0131/3; 0131/4; 0131/5; 0132/2; 0134; 0136; 0137/1; 0137/3; 0138; 0139/4; 0139/15; 0139/6; 0139/7; 0140/1; 0142/3; 0142/4; 0142/6; 0144/3; 0144/4; 0144/5; 0145; 0146/6; 0148/7; 0148/12; 0148/13; 0150/8; 0150/9; 0152/1; 0152/2; 0155; 0156; 0161; 0165;	X02TT-R-12; X02TU-T-12; X040Q-X-12; X08TT-Y-12; X0NTT-D-12; X7J0Q-L-12; X7Q0Q-T-12; X8ELR-6-12; X8J0Q-M-12; X8LDQ-4-12; X9LDR-6-12; XA1LQ-T-12; XAVTR-W-12; XD2TR-5-12;

KE5	<p>0166/4; 0177/15; 0177/6; 0178/1; 0183; 0186/3; 0186/6; 0187/1; 0187/2; 0188/1; 0188/1; 0188/1-15; 0188/17-18; 0189/1-7; 0189/7; 0190/1; 0190/8; 087/1; Balatonszőlős 053/3-4; Csopak 040; 050/5; 050/6; 063; 064; 087/1; 087/2; 089; 094/2; 094/3; 096; 0117/3-5; Felsőörs 082; 098; 0109/1; Lovas 038/27; 049; 071/1; 071/2; 073; 074; 075; 077; 078; 086/1; 086/2; 087; 089; 091; Paloznak 0902; 0908; 0912/1; 0912/2; 0978; 0979; Veszprémfajsz 074/1; 074/3; 076; 079/2</p>	<p>XD7LR-4-12; XDTDR-H-12; XDULR-Q-12; XDY6Q-E-12; XE6DR-W-12; XEYCY-E-12; XF0KJ-N-12; XF6DQ-W-12; XF7LQ-5-12; XFDDQ-4-12; XFLKJ-9-12; XFNTR-U-12; XH6DQ-X-12; XH6KJ-W-12; XHYCJ-H-12; XK0KJ-R-12; XK7RJ-7-12; XMA0T-V-12; XWK6R-K-12; XX40R-X-12; XYELT-X-12; XYFTT-6-12; XYK6T-N-12; XYLDT-W-12; XYR6T-V-12</p>
KE6	<p>Balatonfüred 0128; 0131/1-5; 0132/2; 0134; 0137/3; 0139/9; 0139/10; 0139/11; 0140/1; 0142/1; 0142/3; 0142/4; 0142/6; 0144/1; 0145; 0146/6; 0150/1; 0150/9; 0152/1; 0153; 0155; 0156; 0157; 0158/2; 0158/4-5; 0161; 0165; 0166/2; 0166/3; 0166/4; 0169/28; 0169/3; 0169/34; 0169/5; 0173; 0174/1; 0174/3; 0174/6; 0175; 0177/6; 0177/14; 0177/15; 0178/1; 0178/2; 0179; 0180; 0180/32; 0180/4; 0180/6-10; 0180/21-22; 0180/31; 0180/33-35; 0183; 0185/15; 0185/23; 0185/2-4; 0186/2; 0186/3; 0186/6; 0187/1; 0189/3; 0189/4; 0190/1; 0190/4; 0190/6; 0190/8; Balatonszőlős 053/2; 053/3; 053/4; Csopak 0102/1; 0104; 0105; 0106; 0109/1-2; 0110/1; 0110/4-9; 0111/1; 0111/2; 0111/5; 0112/1-14; 0114/3-10; 0117/3; 0117/4; 0117/5; 040; 048; 049/1-4; 049/18-30; 049/24; 049/26-32; 049/6; 049/13; 049/14; 049/16; 049/17; 050/5; 050/6; 053; 055/1; 055/2; 060; 063; 064; 065/4; 072/1; 072/2; 072/3; 073/1; 073/18; 073/2-16; 075/1; 076/6; 077; 087/1; 087/2; 089; 092; 094/1; 094/2; 094/3; 095; 096; Felsőörs 082; 084/1; 085/15-44; 098; 0101; 0109/1; Lovas 047/1; 036/4-27; 038/5; 038/7; 038/15-27; 041; 042/2-3; 044/2; 047/2; 049; 070/2; 071/1; 071/4; 071/5; 072; 073; 074; 075; 077; 078; 079; 086/1; 086/2; 087; 089; 091; Paloznak 0902; 0903; 0905; 0907; 0908; 0910; 0912/1; 0912/2; 0913; 0914; 0931; 0947; 0973; 0975; 0976; 0978-0981; 0983; 0984; 0992; 0993; 0994/1-2; 0994/2; 0996; 0998-1000; Veszprémfajsz 074/1; 074/2; 074/3; 075; 076; 077; 078; 079/1; 079/2; 085/1; 085/2; 085/3</p>	<p>X02TT-R-12; X02TU-T-12; X040Q-X-12; X08TT-Y-12; X0NTT-D-12; X5VTQ-P-12; X656Q-D-12; X6X0R-1-12; X77LQ-W-12; X7J0Q-L-12; X7Q0Q-T-12; X8ELR-6-12; X8J0Q-M-12; X8LDQ-4-12; X8MLQ-C-12; X9LDR-6-12; XAVTR-W-12; XCELQ-8-12; XD2TR-5-12; XD7LR-4-12; XDFTR-K-12; XDTDR-H-12; XDULR-Q-12; XDY6Q-E-12; XE6DR-W-12; XEYCY-E-12; XF0KJ-N-12; XF56Q-N-12; XF6DQ-W-12; XF7LQ-5-12; XF8TQ-D-12; XFDDQ-4-12; XFLKJ-9-12; XFNTR-U-12; XH6DQ-X-12; XH6KJ-W-12; XHYCJ-H-12; XK0KJ-R-12; XK1LT-4-12; XK6KJ-Y-12; XK7RJ-7-12; XMA0T-V-12; XWK6R-K-12; XX40R-X-12; XYELT-X-12; XYFTT-6-12; XYK6T-N-12; XYLDT-W-12; XYR6T-V-12</p>

KE7	Balatonfüred 0134; 0140/1; 0142/1; 0155; 0156; 0158/5; 0166/3; 0166/4; 0166/5; 0169/10; 0169/5; 0183; 0184; 0185/15; 0185/23; 0186/3; 0186/6; 0190/1; 0190/6; 0190/7; Balatonszőlős 053/2; 053/3; 053/4; Csopak 0117/2; 0117/4; 0117/5; 050/5; 050/6; 063; 064; 087/1; Felsőörs 0101; 0109/1; 0109/2; 082; 084/1; 085/41-42; 098; Lovas 071/1; 071/5; 072; 073; 074; 075; 079; 086/1; Paloznak 0902	X02TT-R-12; X02TU-T-12; X08TT-Y-12; X0NTT-D-12; X1LDT-X-12; X7Q0Q-T-12; X8ELR-6-12; X8J0Q-M-12; X8LDQ-4-12; X9LDR-6-12; XAVTR-W-12; XCELQ-8-12; XD2TR-5-12; XD7LR-4-12; XDTDR-H-12; XF0KJ-N-12; XF7LQ-5-12; XF8TQ-D-12; XFLKJ-9-12; XH6KJ-W-12; XHYCJ-H-12; XK7RJ-7-12; XWK6R-K-12; XYELT-X-12; XYFTT-6-12; XYR6T-V-12
KE8	Veszprémfajszi 079/1; 047/6; 047/7; 047/8; 047/11; 081; 084	X040Q-X-12; X5DDQ-T-12; XF56Q-N-12
KE9	Balatonfüred 0127; 0156; 0157; Csopak 049/4-12; 049/15-16; 051/3; 051/12; Lovas 01; 033/6-7; 034; 036/1-5; 037; 038/2-17; 039; 040; 041; 076/3; Paloznak 0914; 0917-0918; 0919-0926; 0928-0930; 0933-0934; 0938; 0939-0949; 0950-0951; 0953-0955; 0956-0958; 0959-0973; Veszprémfajszi 085/2	X8ELR-6-12; XA0DU-N-12; XCELQ-8-12; XDFTR-K-12; XE6DR-W-12; XF56Q-N-12; XH6KJ-W-12; XRLDR-N-12; XYR6T-V-12
KE10	Balatonfüred 0132/1; 0133; 0137/3; 0137/4; 0138; 0139/13; 0141; 0142/1; 0142/4; 0144/1; 0145; 0146/6; 0148/7; 0148/13; 0151; 0154; 0161; 0165; 0167; 0168; 0169/2; 0169/29; 0182; 0184; 0185/24; 0190/7; 0190/8; 0191; Csopak 047; 048; 050/2; 050/3; 050/5; 050/6; 054; 064; 071; 074/4; 095; 097; 0102/1; 0117/2; 0117/5; Felsőörs 093; 0100; 0103; Lovas 042/3-7; 043; 044/1; 087; 070/2; 090; Paloznak 0904; 0906; 0909; 0911; 0981; 0982; 0983; 0993; 0995; 0998; Veszprémfajszi 047/8; 047/11; 080; 082; 083/3; 085/3	X02TT-R-12; X02TU-T-12; X040Q-X-12; X0NTT-D-12; X77LQ-W-12; X7J0Q-L-12; X8ELR-6-12; X8J0Q-M-12; X8LDQ-4-12; X9LDR-6-12; XAVTR-W-12; XD2TR-5-12; XD7LR-4-12; XDULR-Q-12; XE6DR-W-12; XEYCY-E-12; XF56Q-N-12; XF7LQ-5-12; XFDDQ-4-12; XFLKJ-9-12; XH6DQ-X-12; XH6KJ-W-12; XHYCJ-H-12; XK0KJ-R-12; XK7RJ-7-12; XMA0T-V-12; XX40R-X-12; XYELT-X-12; XYFTT-6-12; XYR6T-V-12

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Balatonfüredi erdő (HUBF20034) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik, így fenntartásával kapcsolatban alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési területbe központi részterületként illeszkedik a Balatonfüredi erdő Természetvédelmi Terület (838,9 ha).

A tervezési területet az országos ökológiai hálózati magterülete 100,0 %-ban érinti.

A tervezési területen előforduló védett fajok és természeti értékek alapján vonatkozik a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

A terület erdei zömmel vágásos (66 %) és átalakító (16 %) üzemmódúak, de a faanyagtermelést nem szolgáló (9 %) és a szálaló (2 %) üzemmód is jelen van. A tervezési terület erdei zömmel talajvédelmi (49 %) és természetvédelmi (24 %) rendeltetésűek, az erdőrészek 19 %-ban faanyagtermelő az elsődleges rendeltetés. Elsődleges rendeltetések közül előfordul még a határrendészeti-nemzetbiztonsági, a parkerdő, a településvédelmi, a partvédelmi és a Natura 2000. Utóbbi részaránya 0,02 %. A terület legnagyobb erdőgazdálkodója a Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete (53,7 %). A további állami gazdálkodókkal (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, BM Csopak, VERGA Zrt., Veszprémfajszai Önkormányzat) együtt az állami tulajdonú erdőterületek részaránya 58 %. Erdőterületeken a rendezetlen gazdálkodási viszony részaránya 5 %, a magántulajdon részaránya 37 %.

A gyepterületeken extenzív gazdálkodás folyik, ez a nagyobb kiterjedésű száraz gyepekben juhlegeltetést, néhány üdébb völgyben pedig gépi, illetve kézi kaszálást jelent.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A tervezési területen az egyszerűsített területalapú támogatásra (SAPS) kijelöltek között – a 269/2007 sz. Kormányrendelet betartása mellett – a következő MePAR-blokkok területére eső földrészek szerepelnek támogatható területként: X02TT-R-12; X08TT-Y-12; X1LDT-X-12; X7Q0Q-T-12; X81LU-U-12; X9LDR-6-12; XA0DU-N-12; XA1LQ-T-12; XCELQ-8-12; XD2TR-5-12; XDFTR-K-12; XE6DR-W-12; XE7LR-5-12; XEYCY-E-12; XF7LQ-5-12; XF8TQ-D-12; XFDDQ-4-12; XH6DQ-X-12; XH6KJ-W-12; XHYCY-H-12; XJ0KJ-Q-12; XJVYJ-2-12; XK0KJ-R-12; XK1RJ-1-12; XK6KJ-Y-12; XK7RJ-7-12; XKELR-H-12; XM8TT-M-12; XMA0T-V-12; XPMLR-U-12; XPNTT-4-12; XRLDR-N-12; XW0DT-7-12; XW1LT-F-12; XW2TR-N-12; XWK6R-K-12; XX2TR-P-12; XX40R-X-12; XX56R-6-12; XX6DR-E-12; XYFTT-6-12; XYR6T-V-12; XYX0T-U-12 [feltételek a 22/2013. (IV. 8.) és a 23/2013. (IV. 9.) VM rendeletekben].

A tervezési terület gyepterületein a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás – a 269/2007 sz. Kormányrendelet betartása mellett – igénybe vehető [128/2007. (X. 31.) FVM rendelet].

A tervezési terület gyepterületein az agrár-környezetgazdálkodási támogatás horizontális célprogramjai, valamint egyes részterületeken a kedvezőtlen adottságú területek (KAT 20) után járó támogatások igénybe vehetők [61/2009. (V. 14.) és 25/2007. (IV. 17.) FVM rendeletek].

A Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás keretében a tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületeire támogatás igénybe vehető [41/2012. (IV. 27.) VM rendelet].

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 terület természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése a fennálló támogatási rendszerek használatával, ill. azok egyes elemeinek bővítésével biztosítható. A tervezési területen a fenntartási terv célkitűzéseinek elérése érdekében a támogatások igénybevételi szintjének növelése szükséges, de az élőhelyek jellegéből adódóan ennek esetleges elmaradása sem veszélyezteti alapvetően a terület jelölő értékeinek fennmaradását.

Gyeppek esetében a területalapú támogatáson túl az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok extenzív gyepgazdálkodás vagy ökológiai gyepgazdálkodás célprogramjainak lehetőségeit is javasolt igénybe venni, zonális, ill. Magas Természeti Értékű Területek programok kialakítása nem szükséges.

A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás igénybe vétele [41/2012. (IV. 27.) VM rendelet].

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területen KEHOP/KEOP, LIFE+/LIFE, ROP vagy Interreg pályázatok megvalósítása nem folyik.

3.3.3. Egyéb

A fenntartási terv megvalósításához egyéb eszköz (állami tulajdonú terület haszonbérbe adása, közmunka program, önkéntesek stb.) bevonása nem szükséges.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/hirdetmények/résztevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Honlap	2016.05.17.	1 db honlap	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, területhasználók, lakosság, civil szervezetek, érdeklődők	http://bfnp.hu/hu/balatonfu-redi-erdo
E-mail	2016.05.21.	3 levél	gazdálkodók	visszaigazolás, elküldött e-mail, hivatalos vélemény
E-mail	2016.05.21.	2 levél	civil szervezetek	visszaigazolás, elküldött e-mail
E-mail	2016.05.17.	10 levél	hatóságok, államigazgatási szervek	visszaigazolás, elküldött e-mail, hivatalos vélemény VE/UT/NS/A/463/1/2016 VE-09D/EOH/01127-2/2016 KTF-11432/2016,35906 VE-V/001/977-2/2016 VEG/001/03206-2/2016 VEF/001/01220-2/2016 10.090/2/2016

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/ hirdetések/ résztvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Önkormányzati közzététel	2016.05.19.-06.01.	7 hirdetés	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyonkezelők, területhasználók, lakosság	önkormányzati igazolások, térítvény 2/148-1/2016/ÁH 1/3992/2016 1/51-49/2016 213-12/2016 101/1-35/2016 37-94/2016
Lakossági és gazdafórum	2016.06.01.	8 résztvevő	gazdálkodók, tulajdonosok, vagyonkezelők, területhasználók, lakosság	jelenléti ív és emlékeztető
Levél	2016.05.21.	10 levél	gazdálkodók	feladóvény
Levél	2016.05.21	5 levél	civil szervezetek	feladóvény

Terepbejárásra gazdálkodói igény hiányában nem került sor.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Ld. 3.4.1. és 3.4.3. táblázatokban.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Hatóságok, államigazgatási szervek			
Veszprémi Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala	Módosítási javaslatot nem tett.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Balatonfüredi Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
KH Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály	Felhívja a figyelmet arra, hogy a mezőgazdasági tevékenység folytatása során, a nitrátérzékeny területeken, az 59/2008 FVM rendelet alapján a „Helyes mezőgazdasági gyakorlat” előírásait be kell tartani.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	Az új körzeti erdőterv hatálybalépésének ideje 2016. január 1.	Elfogadva.	Pontosítás megtörtént.
	A KE2 kezelési egység bizonyos foltjai erdőtervi területen található, így a legeltetésre vonatkozó javaslatok jogszabályba ütköznek. Ezért az említett részterületeken a legeltetésre tett kezelési javaslatok mellőzését kérik mind az (e), mind a (h) pontnál.	Részben elfogadva.	Az (e) pont esetében az eredeti szöveget/véleményt fenntartjuk. A (h) pont esetében zárómondatként beszúrára került: Az erdőtervi területen található gyepek hasznosításának is az extenzív legeltetés lenne a legmegfelelőbb módja, ezt azonban a hatályos jogszabályok nem teszik lehetővé.
	A KE2 kezelési egység égetésre tett önkéntesen vállalható előírás-javaslatai miatt kérik feltüntetni a 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet (az erdőt károsító hatások elleni védekezés) Védelem a tűz ellen alfejezet megfelelő paragrafusainak feltüntetését a kötelezően betartandó előírásoknál.	Elfogadva.	Kiegészítés megtörtént.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE5 kezelési egység (d) pontja esetében véleményük szerint az érintett jelölő erdei élőhely védelme általánosságban nem indokolja a faállomány bárminemű használatának kerülését. A tervezése során a Natura 2000 elővizsgálati dokumentációba az alábbiak kerültek: Egészségügyi termelés csak az 5 m ³ /ha molyhos tölgy holtfa visszahagyása mellett végezhető; Fekvő és álló holtfa 5 m ³ / ha mértékig visszahagyandó; A talajfelszín mindennemű károsítása tilos; A terület 5%-os mértékig hagyásfacsoport kijelölése szükséges.	A Natura 2000 fenntartási terv a kezelési egységekre vonatkozóan a gazdálkodó önkéntes vállalásaira tesz javaslatot, míg a körzeti erdőtervben foglalt korlátozások kötelező érvényűek. A fenntartási tervbe azok a természetvédelmi szakmai ajánlások kerülnek, melyek elsősorban a terület természetességi állapotának fenntartását vagy javítását, az ott található természeti értékek megmaradását célozzák, míg a körzeti erdőterv elsősorban a gazdálkodás lehetőségeit határozza meg.	Nem szükséges.
	A KE5 és KE8 kezelési egységek önkéntesen vállalható előírásjavaslatai közül az E04-et törölni javasolják (a kötelezően betartandó előírások között nevesített törvényben ez szerepel).	Elfogadva.	A kért törlés megtörtént.
	A KE5 kezelési egység E10-es számú javaslata kapcsán álláspontjuk azonos a fent, a (d) pont kapcsán tettekkel.	Szintén azonos a fentivel.	Nem szükséges.
	A KE5 kezelési egység E21-es intézkedésénél javasolják az 5-10 m ³ /ha holtfa megadását.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE5 kezelési egység E38 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (7) - (9) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe. Javasolják továbbá, hogy a megfogalmazás tartalmazza a mikroélelőhelyeket tartalmazó hagyásfacsoportok összevonhatóságát több érintett erdőrészlet esetén akár külön részletben is.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE5 kezelési egység E94 intézkedése kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, hogy a 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	A KE5 kezelési egység (h) pontjában szereplő, „Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését” mondat kapcsán javasolják, hogy a tervezett szöveg módosításra kerüljön, 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	Álláspontunkat és a leírtakat fenntartjuk.	Nem szükséges.
	A KE6 kezelési egység (d) pontjában „folytonos erdőborítást biztosító erdőművelés javasolt” helyett „folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok javasoltak” megfogalmazás kerüljön.	Elfogadva.	Módosítás megtörtént.
	A KE6 és KE7 kezelési egységek (e) pontjában szereplő E33 intézkedés kapcsán: A 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 5.2.4. pontja rögzítette a Balatonfüredi erdő-tervezési körzet esetén milyen esetekben alkalmazható tarvágás. Kérik ennek figyelembe vételét.	A rendeletben megfogalmazott előírások és a jelen tervben szereplő javaslat nincs ellentmondásban egymással.	Nem szükséges.
	A KE6, KE7 és KE8 kezelési egységek E38 intézkedése kapcsán ugyanazt javasolják, mint a KE5 kezelési egység esetében.	Ld. fent	Ld. fent
	A KE8 kezelési egység E22-es intézkedésénél javasolják az 5 m ³ /ha holtfa megadását.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került átemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	A KE8 kezelési egység E94-es intézkedése kapcsán javasolják, hogy módosításra kerüljön, még pedig olyan formában, hogy a tervezett szöveg 45/2015. (VII. 28.) FM rendelet 4. § (10) bekezdésében megfogalmazottakat vegye figyelembe.	A mondat a kötött intézkedésjavaslati rendszerből került áttemelésre, ezért nem módosítható.	Nem szükséges.
	Az „üzemtervezett” kifejezés helyett kérik az „erdőtervezett”, „erdőtervi”, „Országos Erdőállomány adattárban szereplő”, „Adattári”, „körzettervben szereplő” kifejezések használatát.	Elfogadva.	A kért módosítások megtörténtek.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatala	Megállapítja, hogy a fenntartási terv nem tartalmaz olyan – a termőföldet érintő – változásokat, melyek során előzetesen fölvédelmi eljárást kell lefolytatni.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Veszprém Megyei Kirendeltség	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Ütügyi Osztály	Megállapítja, hogy a terv a közlekedési területekre vonatkozó intézkedéseket nem tartalmaz. Javasolja a tervezési területen található utak megnevezésének (országos közút, helyi közút stb.) ingatlanvilvántartási felülvizsgálatát.	A felvetés nem tartozik a terv kompetenciájába.	Nem szükséges.
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányság	Véleménye szerint a 3.2.1.1. pontban a bányák bővítésére, kialakítására vonatkozó megszorítást célszerűbb volna olyan feltételrendszerhez kapcsolni, melynek vizsgálata során a bányászati tevékenység hatásainak vizsgálata eredményez egy olyan jogszabályi kritériumrendszerrel való összeegyeztethetőséget, amely a tervezési terület és azt befoglaló természetmegőrzési terület viszonyát egyértelműen feltárja.	A terv kompetenciájába nem tartozó általános felvetés.	Nem szükséges.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	A veszélyeztető tényezők közé javasolja felvenni az illegális területfoglalásokat és beépítéseket, melyek a határos belterületek és zártkertek irányából érkehetnek és melyekkel kapcsolatban egy pontos határfelmérést és kijelölést szükségesnek tart.	Elfogadva.	A veszélyeztető tényezők közé bekerült az E 01.01 és az E 01.03.
Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	Szükségesnek tartja a Veszprémfajsi „legelőerdő” mint kiemelt gazdálkodástörténeti részterület rekonstrukcióját.	Elfogadva.	A KE8 kezelési egységhez a javaslat beépítésre került. A pontos határfelmérés és kijelölés a terv kompetenciájába nem tartozik.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Gazdálkodók			
Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete	A terv „1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek” pontjánál kéri pontosítani az erdőtervekre vonatkozó hatálybalépéseket.	Elfogadva.	Pontosítás megtörtént.
	A terv „1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek” pontjába a következőt szükségesnek tartja beépíteni: „A körzeti erdőtervezés az egyeztetési folyamatok mentén figyelembe veszi, és előzetes hatásbecsléssel értékeli a körzeti erdőterv NATURA területeket érő hatásait, így az erdőgazdálkodás alapját képező erdőterv határozat kielégíti a 275/2004 (X.8.) Korm. rendelet előírásait.”	Elfogadva.	A kért kiegészítés megtörtént.
	Kéri a „3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések” pont esetében „A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizált, vagy burkolttá alakítása nem kívánatos.” kitélt az alábbi mondattal bővíteni: „Kivételt képez a kíméletes erdőgazdálkodás érdekében történő szállítópálya fejlesztése, bővítése.”	Elfogadva.	A kért kiegészítés megtörtént.
	A 3.1. fejezet „További célkitűzések:” részének első monda az alábbi módon kerüljön kiegészítésre: „Az erdőgazdálkodás során az erdőszegélyek, illetve az erdők cserjeszintjének kímélete, elsődlegesen a nem vágásos üzemmódú erdők tekintetében.”	Elfogadva.	A kért kiegészítés megtörtént.
Magángazdálkodók	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
További célcsoportok			
Lakosság	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Civil szervezetek	Hiányolják a kezelési irányelvek kidolgozásakor figyelembe vett fajok közül a <i>Vertigo moulinsiana</i> és <i>Vertigo angustior</i> csigafajokat, illetve azt, hogy más, a nagy szarvasbogárhoz és nagy hőscincérhez hasonló igényű fajok miért nem szerepelnek a tervi részben (pl. gyászscincér).	A site SDF lapjának frissítése az alapdokumentáció összeállítását követően történt.	A <i>Vertigo moulinsiana</i> és <i>Vertigo angustior</i> fajok belekerültek a kezelési irányelveket meghatározó fajok közé, a gyászscincér pedig a javasolt jelölő fajok közé.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Civil szervezetek	A mésztufás források miért nem szerepelnek a gazdálkodásra vonatkozó intézkedés-javaslatokat meghatározó értékek között?	Azok élőhelytérképen ábrázolható, kezelési egységbe vonható jelölő, vagy egyéb élőhely formájában nincsenek jelen a területen, ezért megvédésükre irányuló megjegyzésként lehet utalni.	A „3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések” fejezetbe az alábbi módosított mondat került: „Források és vízfeltörési helyek térségében biztosítani kell a mésztufa képződmények, valamint az azokon előforduló vegetáció védelmét.”
Civil szervezetek	A Natura 2000 területen is jelentkezik a környező ingatlanokhoz köthető személtelhelyezés. Mit lehet ez ellen tenni?	Gazdálkodáshoz nem köthető, összességében alárendelt problémaként jelentkezik. A tervben veszélyeztető tényezőként szerepel, Natura 2000 értékeket érdemben nem veszélyeztet.	Nem szükséges.
Civil szervezetek	Hogyan lehetne a Natura 2000 terület határait módosítani? „Rossz” területeket kivenni, másokat betenni?	A terv kompetenciájába nem tartozó, nagyon hosszadalmas, EU hozzájárulásokat igénylő eljárásokkal. A site területén ez nem indokolt, és nagyobb változtatások nem is várhatók.	Nem szükséges.

Véleményező	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Civil szervezetek	A völgyek növényzetének védelme érdekében is fontos lenne a területen az élővizek jelenlegi állapotának megtartása.	Elfogadható.	A KE7-es kezelési egység (d) Gazdálkodáshoz nem köthető általános kezelési javaslatainak vonatkozó mondata az alábbiak szerint módosult: „A kezelési egységben található élőhelyek a klímaváltozás miatt kiemelten veszélyeztetettek, fennmaradásuk érdekében szükséges a folyamatos erdőborítás, sziklai élőhelyek, törmeléklejtők esetében a teljes bolygatlanság biztosítása, továbbá a völgytalpi vízfolyások folyamatos ökológiai vízkészletének biztosítása.”
Más irányból nem érkezett érdemi észrevétel.			

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUBF20034 Balatonfüredi-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUBF20034 Balatonfüredi-erdő Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, a földművelésügyi miniszter megbízásából, jóváhagyta:

*Dr. Rácz András

környezetügyért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2018. április "24"